

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2010

ΘΕΜΑ 1^ο

A1.

Η συγγραφέας του κειμένου προσδιορίζει την έννοια της «αυτομόρφωσης» και επισημαίνει την αναγκαιότητά της στη σύγχρονη εποχή. Αρχικά, παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα που συνιστούν την «αυτομόρφωση» και συγκεκριμένα αφορούν στην ατομική προσπάθεια για πρόσκτηση νέων γνώσεων με την παράλληλη επίδραση των ποικίλων φορέων κοινωνικοποίησης. Συνεχίζει τονίζοντας την ιδιαίτερη σημασία της ενεργητικής στάσης του ατόμου σχετικά με την εκπαίδευσή του. Κατά την άποψη της συντάκτριας, οι παράγοντες που επιτάσσουν την «αυτομόρφωση» είναι η επιστημονική και η τεχνολογική ανάπτυξη καθώς και οι παρεπόμενες εξελίξεις στην εργασία. Συνεπώς, επιβάλλεται το άτομο να προσαρμόζεται στα νέα δεδομένα της εποχής και στις επαγγελματικές απαιτήσεις μέσω της δια βίου μάθησης. Καταλήγοντας, η συγγραφέας απορρίπτει την άποψη του E.Durkheim για την εκπαίδευση υποστηρίζοντας πως πρόκειται για μια διαδικασία με στόχο την ευρύτερη καλλιέργεια, χωρίς χρονικά και χωροταξικά όρια.

ΘΕΜΑ 2^ο

B.1.

Οι νέοι άνθρωποι των τεχνολογικών κοινωνιών καλούνται να αλλάξουν δύο ή τρία επαγγέλματα στην επαγγελματική πορεία τους. Πράγματι, στο πλαίσιο των απαιτήσεων της σύγχρονης ζωής, που χαρακτηρίζεται από φρενήρεις ρυθμούς ανάπτυξης, επαγγελματική υπερεξειδίκευση αλλά και εμφάνιση νέων οικονομικών αναγκών, οι νέοι οφείλουν να είναι σε εγρήγορση για να αντεπεξέλθουν αποτελεσματικά στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Γι' αυτό επιβάλλεται η πολύπλευρη μόρφωση, η ευρύτερη καλλιέργεια και η ανάπτυξη ποικίλων δεξιοτήτων. Επιπρόσθετα, κρίνεται απαραίτητη η ευελιξία και η προσαρμοστικότητα στα νέα τεχνολογικά δεδομένα και τις παγκόσμιες πλέον εξελίξεις. Επομένως, θεωρείται αναγκαία η δια βίου εκπαίδευση και η παράλληλη προσπάθεια για

διαμόρφωση ολοκληρωμένης προσωπικότητας, με στόχο την επιτυχή κοινωνική τους πραγμάτωση μέσω του επαγγέλματος.

B.2.α.

Η τελευταία παράγραφος αναπτύσσεται με αιτιολόγηση. Συγκεκριμένα, αιτιολογείται το περιεχόμενο της θεματικής περιόδου: «Η εκπαίδευση δεν νοείται ... τον 19^ο αιώνα.». Λέξη που παραπέμπει και επιβεβαιώνει αυτόν τον τρόπο ανάπτυξης είναι το «επειδή» στην τρίτη γραμμή της παραγράφου.

B.2.β.

Τα δομικά μέρη της ίδιας παραγράφου είναι:

Θεματική περίοδος: «Η εκπαίδευση δεν νοείται ... τον 19^ο αιώνα.».

Λεπτομέρειες : «Και τούτο επειδή ... της καθημερινής ζωής.»

Κατακλείδα : «Η εκπαιδευτική πράξη καθίσταται επομένως ... των σχολικών τειχών.»

B.3.α.

ατομική = συλλογική (καθολική, κοινωνική, ομαδική)

επιτρέπουν = παρεμποδίζουν (παρακωλύουν, απαγορεύουν)

ανεπαρκείς = επαρκείς (ικανοποιητικές, αρκετές)

διαφορετικές = όμοιες (ίδιες, παρόμοιες)

επεκτείνεται = περιορίζεται (συρρικνώνεται, μειώνεται)

B.3.β.

συνεχή = αδιάλειπτη (αέναη, διηνεκή)

χρησιμότητα = ωφελιμότητα (ωφέλεια)

συνέπειες = αποτελέσματα (επιδράσεις, επιρροές)

δεξιότητες = ικανότητες (κλίσεις)

καθίσταται = γίνεται (αποτελεί, είναι)

B.4.

Τρία χαρακτηριστικά γνωρίσματα του επιστημονικού λόγου στο συγκεκριμένο κείμενο είναι:

- Χρήση ειδικής ορολογίας – επιστημονικών όρων: για παράδειγμα: αυτομόρφωση, εκπαίδευση, εκπαιδευτική πράξη.
- Επίκληση στην αυθεντία (Durkheim, τελευταία παράγραφος)
- Επίσημος και σοβαρός τόνος, απρόσωπο ύφος, αντικειμενική σκοπιά

Εναλλακτικά μπορεί ακόμη να αναφερθεί:

Επίκληση στη λογική (επιχειρήματα, κυριολεκτική χρήση της γλώσσας)

ΘΕΜΑ 3^ο

Γ.

Τίτλος άρθρου: «Όσο ζω μαθαίνω»

Αυτομόρφωση: η διαρκής προσπάθεια του ατόμου να μυηθεί στη γνώση και να ανταποκριθεί τόσο στις προσωπικές του ανάγκες όσο και στις κοινωνικές έτσι όπως αυτές διαμορφώνονται στη διαρκή αλληλεπίδρασή τους.

Πρόλογος

Στη σύγχρονη εποχή οι υλικές αξίες έχουν υποσκελίσει τις πνευματικές. Η γνώση, συνήθως, δεν αποτελεί αυταξία, αλλά αντιμετωπίζεται χρησιμοθηρικά ως μέσο επίτευξης της υλικής ευμάρειας. Η διαρκής, όμως, και ταχύρυθμη τεχνολογική και επιστημονική εξέλιξη καθιστά αναγκαία τη διαρκή και δια βίου μάθηση για τη διασφάλιση της εργασιακής απασχόλησης. Μήπως ήρθε η ώρα και η δια βίου αυτομόρφωση να αποτελέσει εκ νέου εργαλείο αλλά και κοινωνική αξία για τη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου;

Κυρίως Θέμα

α' Ζητούμενο

- Η αυτομόρφωση συναρτάται προς τις επιθυμίες και τα ενδιαφέροντα, αλλά και τις εργασιακές ανάγκες του σύγχρονου ανθρώπου.
- Η τεχνολογική εξέλιξη καταργεί μια πλειάδα παραδοσιακών επαγγελμάτων και δημιουργεί την αναγκαιότητα διαρκούς εκσυγχρονισμού των υπολοίπων. Ο επιστήμονας ή επαγγελματίας του ενός πτυχίου ή των επαρκών γνώσεων έχει ξεπεραστεί οριστικά.
- Νέα επαγγέλματα, νέες εξειδικεύσεις προκύπτουν καθημερινά, προκειμένου να ανταποκριθούν τόσο στις νέες γνώσεις όσο και στη νέες αναγκαιότητες.
- Έτσι, ο νέος επιστήμονας ή επαγγελματίας οφείλει διαρκώς να μετεκπαιδεύεται στις νέες γνώσεις και τα διαρκώς ανανεούμενα τεχνικά μέσα και εργαλεία.
- Εδώ ακριβώς ελλοχεύει ο κίνδυνος της μονομέρειας καθώς το άγχος της εργασιακής επιβίωσης κινδυνεύει να εγκλωβίσει τον άνθρωπο στη διαρκή εξειδίκευση, να καταναλώσει όλο τον χρόνο του, να μονομερίσει τα ενδιαφέροντα του, να συρρικνώσει την προσωπικότητα και την κοινωνική του συμμετοχή.

Η έννοια της αυτομόρφωσης κρίνεται σημαντική και για τους ακόλουθους λόγους:

- Συμβολή στην αύξηση της παραγωγικότητας της χώρας, τη βελτίωση της ποιότητας και την ενίσχυση της ειδίκευσης, δηλαδή της οικονομικής ανάπτυξης από διάφορους κλάδους
- Παρακολούθηση και γνώση νέων τεχνικών /τεχνολογιών και μεθόδων-ανταπόκριση στις ανάγκες των καιρών.
- Ενίσχυση ήθους και κοινωνικής συνειδήσης, που αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για την καλλιέργεια της επαγγελματικής συνειδήσης.
- Συνέχιση της έρευνας, πρόοδος της επιστήμης και της τεχνολογίας.

β' Ζητούμενο

Τρόποι πραγμάτωσης σε όλη τη διάρκεια της ζωής του ανθρώπου

- Ανάγκη και χρέος του νέου ανθρώπου η απόδραση από το αδιαφαινόμενο αδιέξοδο. Ο νέος οφείλει να αξιοποιήσει τον δυναμισμό, τη ρηξικέλευθη ματιά του στα πράγματα, τον ιδεαλισμό του.
- Επιβάλλεται να διευρύνει τις κλίσεις και τα ταλέντα του, τα ενδιαφέροντα και τις επιθυμίες του.
- Να καλλιεργήσει το πνεύμα του, την κρίση και τη φαντασία που μέσω του λογοτεχνικού βιβλίου, των θεατρικών παραστάσεων, του κινηματογράφου, τη συμμετοχή του σε πολιτιστικές εκδηλώσεις.
- Να αξιοποιήσει το διαδίκτυο τόσο ως εργαλείο προέκτασης εξειδικευμένων και επικαιροποιημένων γνώσεων όσο και διεύρυνσης των γνώσεων, των ενδιαφερόντων των πολιτιστικών και κοινωνικών του επαφών.

Αναγκαία επίσης κρίνονται τα ακόλουθα:

- Ενεργητική στάση του ατόμου απέναντι στη μόρφωσή του.
- Προσωπικό διάβασμα και μελέτη με στόχο την αυτομόρφωση και τη δια βίου μάθηση με την καλλιέργεια και την ανάπτυξη δεξιοτήτων.
- Συμμετοχή του ατόμου σε σεμινάρια, διαλέξεις με θέματα που άπτονται της ειδικευσης σε συγκεκριμένους τομείς αλλά και θέματα γενικής παιδείας.
- Ολόπλευρη καλλιέργεια του ανθρώπου (ενίσχυση συναισθηματικής, νοημοσύνης, καλαισθησίας κλπ).
- Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και τεχνογνωσίας για τη διεύρυνση της γνώσης ατόμων και ομάδων.
- Γνώση νέων δεδομένων, επιστημονικών και επαγγελματικών εξελίξεων – Προσαρμογή στις κοινωνικές συνθήκες και τις κοινωνικές ανάγκες της εποχής.
- Δραστηριοποίηση μηχανισμών, ποικίλων οργανισμών και κέντρων κατάρτισης για τη διεύρυνση των νοητικών λειτουργιών (αντίληψη, μνήμη, φαντασία, κρίση)
- Ενίσχυση εκπαιδευτικών προγραμμάτων από την πολιτεία (Ανοιχτό Πανεπιστήμιο κλπ).
- Ενίσχυση φιλομάθειας των νέων από την οικογένεια, το σχολείο, τα Μ.Μ.Ε, τους πνευματικούς ταγούς.

Επίλογος

Με άξονα, επομένως, αυτή την πνευματική θωράκιση γίνεται ευκολότερη και η ύπαρξη πολιτών με ισχυρό εθνικό και διεθνιστικό φρόνημα, εφόσον η παιδεία οδηγεί στην ολόπλευρη καλλιέργεια της προσωπικότητας του ανθρώπου και η αυτομόρφωση αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της και σύγχρονη απαίτηση.